

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 1117

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 12 decembrie 2023

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 517 din 5 octombrie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 33 alin. (1) lit. b) și ale art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România	2–4
ACTE ALE CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI	
Hotărârea din 12 mai 2020 în Cauza Danciu și alții împotriva României	5–11
ACTE ALE AUTORITĂȚII ELECTORALE PERMANENTE	
12.091. — Raport privind rezultatul controlului efectuat de Autoritatea Electorală Permanentă la Partidul Lege și Ordine — România Democrată	12
13.478. — Raport privind rezultatul controlului efectuat de Autoritatea Electorală Permanentă la Partidul Frăția Forța România	12
14.070. — Raport privind rezultatul controlului efectuat de Autoritatea Electorală Permanentă la Partidul Verde	13
14.280. — Raport privind rezultatul controlului efectuat de Autoritatea Electorală Permanentă la Mișcarea Europeană pentru Reconstrucție, Inițiativă și Tradiție	13
14.767. — Raport privind rezultatul controlului efectuat de Autoritatea Electorală Permanentă la Partidul Națiunea Română în anul 2023	14
14.843. — Raport privind rezultatul controlului efectuat de Autoritatea Electorală Permanentă la Partidul Național Civic	14
15.362. — Raport privind rezultatul controlului efectuat de Autoritatea Electorală Permanentă la Partidul Național Democrat	15
15.807. — Raport privind rezultatul controlului efectuat de Autoritatea Electorală Permanentă la Partidul Ialomițenilor	15
15.808. — Raport privind rezultatul controlului efectuat de Autoritatea Electorală Permanentă la Partidul Libertății și Egalității Naționale	16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 517**

din 5 octombrie 2023

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 33 alin. (1) lit. b) și ale art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Claudia-Margareta Krupenschi	— magistrat-asistent-șef

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 35 alin. (2) raportat la art. 33 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Iani-Marius Giuris și Gabriela Avram în Dosarul nr. 6.450/118/2018 al Curții de Apel Constanța — Secția I civilă și care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 3.027D/2019.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În esență, arată că termenele de soluționare reglementate de art. 33 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 în funcție de numărul cererilor nesoluționate au fost instituite tocmai pentru a induce destinatarii normei așteptări realiste cu privire la durata necesară soluționării cererilor lor. Mai mult, până la emiterea deciziei de compensare în puncte persoana îndreptățită la despăgubiri are doar o simplă așteptare, care nu se bucură de aceeași protecție specifică dreptului de proprietate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 16 octombrie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 6.450/118/2018, **Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 35 alin. (2) raportat la art. 33 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Iani-Marius Giuris și Gabriela Avram într-o cauză privind soluționarea unui apel formulat împotriva unei sentințe prin care a fost respinsă ca tardiv introdusă o acțiune civilă privind acordarea de măsuri reparatorii pentru un imobil.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că dispozițiile art. 33 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 instituie o discriminare între destinatarii acestei norme, întrucât nu prevăd aceleași termene de soluționare a notificărilor de către entitățile investite de lege, ci acestea variază în funcție de locul situării imobilului obiect al cererii de restituire și de numărul de cereri rămase nesoluționate la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013. Aceleași dispoziții sunt, totodată, lipsite de claritate și previzibilitate sub aspectul luării la cunoștință de către destinatarii normei a numărului concret de cereri nesoluționate, în ipoteza în care entitățile investite de lege nu fac publice aceste informații încă de la momentul la care aceste termene încep să curgă, astfel că cetățenii nu pot cunoaște ce termen li se aplică. Se arată că acest aspect are drept consecință pierderea definitivă a dreptului de a supune controlului instanței de judecată conduita abuzivă a autorității publice, în temeiul art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013. Exemplifică în acest sens că modalitatea prin care, în cauza sa, entitatea investită de lege cu soluționarea cererilor de restituire a efectuat publicitatea acestor categorii de informații a fost prin afișarea centralizatorului la avizierul instituției, ceea ce nu asigură însă garanția luării la cunoștință de către destinatarul normei, mai ales în cazul unei entități publice atât de încărcate cum este Primăria Municipiului Constanța. Consideră, prin urmare, că procedura de publicitate trebuia definită legal, întrucât în discuție sunt drepturi ce pot fi vătămate ireversibil, iar norma criticată afectează și dreptul constituțional la informație și la liberă exprimare.

6. Se mai arată că prevederile legale criticate creează o situație profund dezavantajoasă pentru titularii notificărilor, spre deosebire de situația entităților investite de lege, care au la dispoziție un termen mai îndelungat pentru soluționarea notificărilor, în comparație cu termenul de 6 luni, pus la dispoziția persoanelor care se consideră îndreptățite, în vederea exercitării dreptului de a se adresa instanței de judecată. În plus, nu există o sancțiune pentru nerespectarea obligației de publicare a informațiilor referitoare la numărul de notificări nesoluționate, la data de 1 ianuarie 2014, spre deosebire de termenul de 6 luni pentru exercitarea dreptului de a se adresa justiției de către persoanele care se consideră îndreptățite, termen a cărui nerespectare este sancționată cu decăderea. Prin urmare, depășirea etapei administrative, desfășurată în fața entității investite de lege, este lăsată exclusiv la latitudinea autorității publice, ceea ce este contrar scopului pentru care a fost adoptată Legea nr. 165/2013. Mai mult, regimul mai avantajos, apt să conducă la o soluție mai favorabilă, profită unei instituții a statului, care are calitatea de pârâtă în proces.

7. **Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă** apreciază că textele de lege criticate sunt constituționale, astfel cum rezultă din jurisprudența în materie a Curții Constituționale.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului,

pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

9. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă, potrivit motivării autorului acesteia, dispozițiile art. 33 alin. (1) și ale art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013. În ceea ce privește dispozițiile art. 33 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, din motivarea excepției rezultă că incidente în cauză sunt numai prevederile art. 33 alin. (1) lit. b). Textele de lege criticate au următorul conținut:

— Art. 33 alin. (1) lit. b): „(1) *Entitățile investite de lege au obligația de a soluționa cererile formulate potrivit Legii nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi și de a emite decizie de admitere sau de respingere a acestora, după cum urmează: (...) b) în termen de 24 de luni, entitățile investite de lege care mai au de soluționat un număr cuprins între 2.500 și 5.000 de cereri.*”;

— Art. 35 alin. (2): „(2) *În cazul în care entitatea investită de lege nu emite decizia în termenele prevăzute la art. 33 și 34, persoana care se consideră îndreptățită se poate adresa instanței judecătorești prevăzute la alin. (1) în termen de 6 luni de la expirarea termenelor prevăzute de lege pentru soluționarea cererilor.*”

12. Normele constituționale invocate în motivarea excepției sunt cele ale art. 16 alin. (1) privind principiul egalității în drepturi, ale art. 21 — *Accesul liber la justiție*, ale art. 30 — *Libertatea de exprimare*, ale art. 31 — *Dreptul la informație*, ale art. 44 alin. (1) privind garantarea și ocrotirea dreptului de proprietate privată și ale art. 53 alin. (1) referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. Sunt invocate, de asemenea, prevederile art. 6 paragraful 1 teza întâi din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale art. 1 din Primul Protocol adițional la aceasta, texte referitoare la dreptul la un proces echitabil, respectiv la protecția proprietății.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea Constituțională reține că dispozițiile de lege criticate au mai constituit obiectul controlului de constituționalitate din perspectiva unor critici asemănătoare celor invocate de autorii prezentei excepții, relevante în acest sens fiind Decizia nr. 754 din 22 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 180 din 6 martie 2019, Decizia nr. 569 din 9 iulie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1125 din 23 noiembrie 2020, Decizia nr. 571 din 9 iulie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 982 din 23 octombrie 2020, Decizia nr. 820 din 9 decembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 147 din 14 februarie 2022, sau Decizia nr. 857 din 14 decembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 13 aprilie 2022.

14. Curtea a observat, în jurisprudența mai sus citată, că stabilirea unor termene de natura celor instituite prin prevederile art. 33 și ale art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, în care entitățile investite trebuie să soluționeze notificările și de la expirarea cărora persoana îndreptățită se poate adresa instanței judecătorești când se constată refuzul nejustificat de soluționare a notificării, se înscrie în rațiunea pentru care legea însăși a fost concepută, aceea de a crea un mecanism care să confere eficiență procesului reparatoriu al măsurilor abuzive de preluare a unor imobile în timpul regimului comunist, asigurându-se, în același timp, și certitudinea finalizării acestuia, inclusiv a accesului la instanță în situația refuzului nejustificat al entității competente de a soluționa cererile în respectivele termene. Așadar, termenele instituite în art. 33 din Legea nr. 165/2013 nu împiedică, în sine, exercitarea accesului liber la justiție, garantat de art. 21 din Constituție, ci doar îl condiționează de respectarea acelor termene înăuntrul cărora entitățile prevăzute de lege au obligația soluționării cererilor înregistrate și nesoluționate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, Curtea Constituțională statuând în mod constant că reglementarea de către legiuitor, în limitele competenței sale, a unui drept — subiectiv ori procesual —, inclusiv prin instituirea unor termene, nu constituie o restrângere a exercițiului dreptului de acces la justiție, ci doar o modalitate eficientă de a preveni exercitarea sa abuzivă (a se vedea în acest sens, de exemplu, Decizia nr. 857 din 14 decembrie 2021, precitată, paragrafele 15 și 16). Totodată, Curtea a statuat că regula constituțională a accesului liber la justiție semnifică faptul că orice persoană poate sesiza instanțele judecătorești în cazul în care consideră că drepturile, libertățile sau interesele sale legitime i-au fost încălcate, iar nu faptul că acest drept de acces la justiție nu poate fi supus niciunei condiționări (Decizia nr. 113 din 3 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 391 din 23 mai 2016, paragraful 23).

15. În legătură cu susținerile autorilor excepției referitoare la neîndeplinirea de către entitățile investite de lege a obligației de a comunica numărul cererilor rămase nesoluționate la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, prin afișare la sediul propriu și prin publicarea acestuia pe pagina de internet a Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, în vederea calculării termenului pe care acestea îl au la dispoziție pentru soluționarea lor, Curtea a reținut, în esență, că aceste susțineri nu reprezintă un veritabil motiv de neconstituționalitate a normei legale, ci o chestiune de fapt, apreciată de la caz la caz de instanța de judecată, pe baza probatoriului administrat, Curtea Constituțională neavând competență în această privință (a se vedea în acest sens, de exemplu, Decizia nr. 820 din 9 decembrie 2021, precitată, paragraful 13).

16. De asemenea, prin deciziile precitate, Curtea a analizat susțineri referitoare la faptul că nu există un termen în care să fie îndeplinită obligația entităților de publicare a informațiilor referitoare la numărul de notificări nesoluționate, precum și la faptul că nu există o sancțiune pentru nerespectarea acestei obligații, în temeiul art. 33 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, spre deosebire de termenul de 6 luni pentru exercitarea dreptului de a se adresa justiției de către persoanele care se consideră îndreptățite, termen a cărui nerespectare este sancționată cu decăderea. Curtea a reținut că acestea sunt aspecte de oportunitate a reglementării, ce țin de opțiunea legiuitorului. Totodată, Curtea a mai constatat că depășirea termenelor cuprinse în cadrul etapei administrative, desfășurată în fața entității investite de lege cu soluționarea notificării, prin emiterea unei decizii de admitere sau de respingere a acestora, nu echivalează cu crearea unei situații nefavorabile pentru persoanele îndreptățite la restituire, câtă vreme acestea se pot adresa instanței de judecată, în vederea soluționării pe fond a notificării.

Așadar, în vederea asigurării celerității procedurii, legiuitorul a prevăzut remediul accesului în fața instanțelor judecătorești al persoanelor îndreptățite, nemulțumite de pasivitatea entităților investite de lege cu privire la soluționarea notificărilor, în termenele prevăzute în mod expres în acest scop.

17. Curtea a mai observat că prin actul normativ criticat legiuitorul a prevăzut și un sistem de garanții cu privire la aplicarea eficientă a legii, prin instituirea unor sancțiuni. Astfel, în sensul art. 36 lit. h) din Legea nr. 165/2013, nerespectarea termenelor prevăzute de această lege constituie contravenție dacă faptele nu sunt comise în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să fie considerate infracțiuni (Decizia nr. 820 din 9 decembrie 2021, precitată, paragrafele 14 și 15).

18. Prevederile art. 33 alin. (1) și ale art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 au fost criticate și din perspectiva încălcării art. 1 alin. (5) din Constituție sub aspectul lipsei de claritate și previzibilitate, deoarece, în ipoteza în care entitățile investite de lege nu fac publice informațiile cu privire la numărul de notificări rămase nesoluționate, persoanele care se consideră îndreptățite nu au posibilitatea să cunoască termenul instituit de lege pentru soluționarea notificărilor la nivelul fiecărei entități, respectiv de 24 de luni [prevăzut de art. 33 alin. (1) lit. b)] în prezenta cauză, și nu pot calcula termenul de 6 luni de la epuizarea căruia poate fi exercitat dreptul la acțiune, sancțiunea fiind decăderea din dreptul de a supune controlului instanței de judecată conduita abuzivă a autorității publice. Analizând aceste susțineri, Curtea a reținut că prevederile legale criticate stabilesc suficient de clar și precis, în condiții de previzibilitate, atât anumite termene în care entitățile investite de lege au obligația de a soluționa cererile formulate potrivit Legii nr. 10/2001, cât și obligația respectivelor autorități publice de a afișa aceste date la sediul lor și de a le comunica Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților, care are, la rândul ei, obligația de a le centraliza și de a le publica pe pagina proprie de internet, nefiind în contradicție cu exigențele privind calitatea legii ce decurg din art. 1 alin. (5) al Constituției (a se vedea în acest sens Decizia nr. 754 din 22 noiembrie 2018, precitată, paragraful 26).

19. Cu referire la susținerile potrivit cărora prevederile legale criticate creează o situație profund dezavantajoasă pentru titularii notificărilor, spre deosebire de situația entităților investite de lege, care au la dispoziție un termen mai îndelungat pentru soluționarea notificărilor, Curtea a reamintit jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului potrivit căreia tratamentul diferențiat al persoanelor aflate în situații similare este

discriminatoriu dacă nu are o justificare obiectivă și rezonabilă, respectiv dacă nu urmărește un obiectiv legitim sau dacă nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele întrebuintate și obiectivul avut în vedere (Hotărârea din 29 aprilie 2008, pronunțată în Cauza *Burden împotriva Regatului Unit*, paragraful 60). Având în vedere scopul Legii nr. 165/2013, și anume eficientizarea procedurilor administrative și, în final, respectarea drepturilor tuturor persoanelor vizate de acest act normativ, Curtea a constatat existența unui raport de proporționalitate rezonabil între scopul urmărit și mijloacele utilizate pentru atingerea acestuia. La stabilirea termenelor prevăzute în art. 33 din acest act normativ s-au avut în vedere procedurile administrative necesare implementării noului cadru legislativ, alocările de resurse materiale și umane pentru ca autoritățile locale și centrale să își îndeplinească obligațiile legale prevăzute de noua reglementare, numărul mare de cereri și posibilitatea completării cu înscrisuri a dosarelor depuse la entitățile investite de lege, astfel că tratamentul juridic diferențiat instituit de textul de lege criticat are o justificare obiectivă și rezonabilă, fără a constitui o încălcare a normelor constituționale ale art. 16 privind egalitatea în drepturi (a se vedea în acest sens Decizia nr. 754 din 22 noiembrie 2018, precitată, paragrafele 28—30).

20. În lipsa unor elemente de noutate relevate în prezenta cauză, de natură să determine o reconsiderare a jurisprudenței Curții, cele statuate în deciziile mai sus indicate își mențin valabilitatea și în prezenta cauză, excepția urmând a fi respinsă ca neîntemeiată.

21. Cât privește pretinsa încălcare a dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 30 — *Libertatea de exprimare* și art. 31 — *Dreptul la informație*, Curtea observă că autorii excepției de neconstituționalitate nu arată, în mod concret, în ce constă această încălcare, astfel că aceste susțineri nu pot fi reținute. Curtea Constituțională nu se poate substitui autorilor excepției în formularea unor critici de neconstituționalitate pertinente, cu atât mai mult cu cât prevederile constituționale invocate nu susțin prin ele însele neconstituționalitatea textelor de lege criticate (a se vedea în acest sens Decizia nr. 1.313 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 6 ianuarie 2012).

22. În consecință, Curtea constată că nu pot fi reținute criticile de neconstituționalitate formulate, excepția urmând să fie respinsă ca neîntemeiată.

23. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Iani-Marius Giuris și Gabriela Avram în Dosarul nr. 6.450/118/2018 al Curții de Apel Constanța — Secția I civilă și constată că dispozițiile art. 33 alin. (1) lit. b) și ale art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Constanța — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 5 octombrie 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent-șef,
Claudia-Margareta Krupenschi

ACTE ALE CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUICURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
SECȚIA A PATRA**HOTĂRÂREA**

din 12 mai 2020

în Cauza Danciu și alții împotriva României

(Cererea nr. 48.395/16)

Strasbourg

Definitivă

12 august 2020

Art. 2 (procedură) • Autoritățile nu au efectuat o anchetă promptă și efectivă asupra unei pretinse tentative de omor • Lipsa reacției la timp și adecvate în fazele preliminare ale anchetei • Martori neaudiați imediat după incident • Partea vătămată implicată în mică măsură în proces • Imperativul de a avea mai mult de un raport medico-legal atunci când există opinii divergente • Stat responsabil pentru întâzieri în prezentarea rapoartelor și a opiniilor experților desemnați de instanță

Hotărârea a rămas definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție. Poate suferi modificări de formă.

În Cauza Danciu și alții împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-o cameră compusă din: Jon Fridrik Kjølbro, președinte, Faris Vehabović, Iulia Antoanella Motoc, Branko Lubarda, Stéphanie Mourou-Vikström, Georges Ravarani, Péter Paczolay, judecători, și Andrea Tamietti, grefier de secție,

având în vedere:

Cererea nr. 48.395/16 îndreptată împotriva României, prin care patru resortisanți ai acestui stat, ale căror nume sunt prezentate în anexă („reclamanții”), au sesizat Curtea la 8 august 2016 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”);

— decizia de a comunica Guvernului României („Guvernul”) capătul de cerere privind art. 2 din Convenție;

— observațiile părților,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 21 aprilie 2020,

pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată,

INTRODUCERE

Cererea privește lipsa de eficiență a anchetei penale privind o pretinsă tentativă de omor asupra unei rude a reclamanților.

ÎN FAPT

1. Reclamanții, ale căror informații personale sunt prezentate în anexă, sunt rude ale dlui Dumitru Danciu senior („partea vătămată” sau „D.D. sen.”), decedat la 9 august 2011. Primul și cel de-al doilea reclamant sunt fiii săi, cea de-a treia reclamantă este soția supraviețuitoare, iar cea de-a patra este fiica sa. Reclamanții au fost reprezentați de domnul E.C. Lordăchescu, avocat în Cluj-Napoca.

2. Guvernul a fost reprezentat de agentul său guvernamental, cel mai recent, doamna S.-M. Teodoroiu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Faptele cauzei, astfel cum au fost expuse de părți, pot fi rezumate după cum urmează.

I. Incidentul din 17 septembrie 2008

4. La 17 septembrie 2008, poliția orașului Borșa a primit un apel de urgență având ca obiect o altercație în desfășurare care avea loc în fața unui restaurant din localitate. La momentul la care ofițerii de poliție V.L. și M.D. au ajuns la locul incidentului, D.D. sen., partea vătămată, fusese deja dus la spital. La momentul respectiv, nicio declarație de martor sau altă probă nu a fost strânsă de la locul faptei.

5. Un alt ofițer de poliție, G.H., s-a deplasat la spital și a luat o declarație de la partea vătămată cu privire la cele întâmplate. D.D. sen. a afirmat că „fiul lui G.T.” (denumit în continuare „G.T. jr.”) l-a atacat cu un spray cu gaze lacrimogene și apoi l-a lovit în cap cu o bâtă. G.T. jr. a continuat să îl lovească la cap chiar și după ce acesta a căzut pe jos; alte două persoane, dintre care una lucra în

restaurantul din localitate, au încercat să îl oprească pe G.T. jr., însă fără a reuși. D.D. sen. a mai susținut că, atunci când soția sa (a treia reclamantă) a intrat în restaurant și l-a văzut pe podea, a sunat la numărul de urgență și a cerut ajutor. A fost dus atunci la spital pentru examinări medicale.

6. În declarația sa, partea vătămată a afirmat că vrea ca poliția să acționeze împotriva făptuitorului și să îl sancționeze în consecință. A confirmat și că a fost informat de poliție că era necesar să formuleze o plângere scrisă în ceea ce privește circumstanțele menționate anterior.

7. La 30 septembrie 2008, partea vătămată a primit un raport medical eliberat de Serviciul de Medicină Legală Sighetu Marmăției, care confirma că aceasta suferise o rană deschisă la cap pe partea stângă, precum și o contuzie minoră, posibil în urma lovirii cu un obiect dur. Leziunile necesitau între 45 și 50 de zile de îngrijiri medicale, în cazul în care nu existau alte complicații.

II. Plângerea penală cu privire la incidentul din 17 septembrie 2008

8. La 12 noiembrie 2008, partea vătămată a depus o plângere penală la Tribunalul Maramureș împotriva lui G.T. sen., G.T. jr., V.D., O.D. și F.M., acuzându-i de tentativă de omor asupra sa la 17 septembrie 2008.

În plângere, acesta a afirmat că în ziua respectivă a vrut să meargă la restaurantul din localitate cu soția și o cunoștință (la care se face trimitere mai târziu ca fiind mama sa). Când se pregăteau să intre în restaurant, o mașină a venit spre ei în plină viteză. Din mașină au ieșit cinci persoane, și anume cele indicate mai sus. Tote persoanele erau înarmate cu bâte. Una dintre acestea a pulverizat gaz lacrimogen în ochii părții

vătămate și apoi toate l-au lovit în cap și peste mâini. A căzut, dar a continuat să fie lovit până și-a pierdut cunoștința.

Soția sa a reușit să sune la poliție. Ofițerul de poliție G.H. a ajuns și a sunat la ambulanță, care l-a dus la spital, în vreme ce soția sa și cele cinci persoane au fost duse la secția de poliție. Totuși, din motive necunoscute, la secția de poliție nu au fost luate declarații în această etapă.

Partea vătămată a susținut că persoanele respective îi erau cunoscute deoarece anterior câștigase un proces civil împotriva lor în legătură cu proprietatea asupra unui lot de pământ.

9. D.D. sen. a menționat în plus că, deși se afla încă în spital, adică la 27 și 28 septembrie 2008, O.D. a venit să-l vadă și l-a amenințat că îl va omorî. Personalul spitalului a sunat poliția, care l-a escortat pe O.D. afară și l-a amendat pentru incident.

Partea vătămată a afirmat și că atât el, cât și soția sa au avut conflicte anterioare cu O.D. și V.D., cărora li s-au aplicat amenzi pentru că i-au lovit.

III. Ancheta prealabilă cu privire la incidentul din 17 septembrie 2008

10. La 4 februarie 2009, procurorul de caz l-a audiat pe D.D. sen., care a repetat detaliile menționate în plângerea sa penală (a se vedea *supra*, pct. 8), inclusiv în privința conflictelor anterioare avute cu presupușii făptuitori.

A numit mai mulți martori despre care susținea că au fost prezenți fie la momentul incidentului din 17 septembrie 2008, fie la 27 și 28 septembrie 2008 la spital (a se vedea *supra*, pct. 5 și 9).

El a mai spus că, la momentul respectiv, cei cinci suspecti erau cercetați în legătură cu o plângere penală depusă de un executor judecătoresc, care îi acuzase că nu au respectat o hotărâre definitivă care acorda părții vătămate drepturi de proprietate asupra unui lot de teren, precum și de tulburarea posesiei părții vătămate asupra respectivului teren.

La aceeași dată, partea vătămată a formulat pretenții civile împotriva presupușilor făptuitori.

11. Partea vătămată a fost reinternată în spital între 13 și 24 februarie 2009 în urma deteriorării stării de sănătate, în special o tulburare de echilibru, vertij, insomnie și depresie, precum și deficiențe de auz la urechea stângă.

12. Dosarul medical al lui D.D. sen. a fost atunci adus la zi, iar la 26 februarie 2009 raportul de expertiză medico-legală din septembrie 2008 (a se vedea *supra*, pct. 7) a fost suplimentat în consecință. S-a concluzionat că leziunile necesitau încă 20 de zile de îngrijiri medicale, totalizând astfel 65—70 de zile.

13. Dat fiind că nu au fost făcuți alți pași de către procurorul de caz în legătură cu plângerea sa penală, partea vătămată s-a plâns în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție din cauza ineficienței anchetei. Această plângere a fost trimisă Parchetului de pe lângă Tribunalul Maramureș.

14. La 23 aprilie 2009, procurorul a admis plângerea părții vătămate, ca plângere privind tergiversarea procedurii. Observând că niciun pas în anchetă nu fusese făcut de procurorul de caz de la 12 noiembrie 2008 (a se vedea *supra*, pct. 5), în afara consemnării declarației date de partea vătămată la 4 februarie 2009 (a se vedea *supra*, pct. 10), procurorul a stabilit ca termen de anchetă 4 mai 2009, până la care procurorul de caz trebuia să ia toate măsurile necesare pentru soluționarea cauzei.

15. La 8 mai 2009, procurorul de caz a decis să înceapă urmărirea penală față de G.T. sen., G.T. jr., V.D., O.D. și F.M., pentru tentativă de omor calificat și tulburare gravă a ordinii publice.

16. La 13 mai 2009, procurorul de caz i-a audiat pe cei cinci suspecti care erau asistați de avocatul lor ales. Toți au declarat că la momentul incidentului în litigiu se aflau în alt oraș, numind mai mulți martori care puteau confirma locul în care se aflau. Toți au susținut că partea vătămată era o persoană agresivă care se îmbăta adesea și avea mulți dușmani. Au acceptat, în

principiu, să fie supuși unui test poligraf. Cu toate acestea, testele nu au fost niciodată efectuate.

17. În declarația sa, G.T. jr. a declarat că la 16 și 17 septembrie 2008 el și martorul P.B. au fost acasă la un client (nu se menționa numele clientului) pentru a-i construi o sobă. Tatăl său, G.T. sen., care vorbise inițial cu clientul despre sobă, nu mai era în stare să efectueze munca promisă, din cauză că fusese atacat de D.D. sen. la 16 septembrie. Deoarece a fost internat în aceeași zi, G.T. jr. a trebuit să îl înlocuiască în efectuarea comenzii clientului.

18. G.T. sen. a declarat că la 17 septembrie 2008 el și soția sa au fost la Spitalul Sighetu Marmăției, încercând să obțină certificatul medical care să confirme leziunile pe care D.D. sen. i le provocase cu o zi înainte.

19. V.D. a declarat că și el s-a dus la același spital cu G.T. sen. și soția acestuia, pentru a obține certificatul medical care să îi confirme leziunile. A afirmat că la 14 septembrie a fost lovit de D.D. sen. și de fiii acestuia, prin urmare la 17 septembrie 2008 avea mâna în ghips.

20. F.M. a declarat că la 17 septembrie 2008 a fost la muncă, și anume la restaurantul pe care îl conducea împreună cu fratele său. A afirmat că faptul putea fi confirmat de angajații care au fost prezenți.

21. La 28 august 2009, partea vătămată s-a plâns în fața Inspectoratului de Poliție Județean Maramureș că a fost amenințat de agresorii săi și, prin urmare, era urgent să continue cercetarea penală.

22. La 9 septembrie 2009, plângerea a fost admisă de procuror, ținând seama de faptul că nu au fost făcuți alți pași după 13 mai 2009 (a se vedea *supra*, pct. 16). Parchetul a dispus: întocmirea unui raport medical privind leziunile suferite de partea vătămată; ca partea vătămată să fie ascultată din nou și confruntată cu presupușii agresori, dacă este cazul; ca martorii să fie audiați și ca orice altă dovadă să fie depusă la dosar. Termenul pentru finalizarea anchetei era stabilit la 1 octombrie 2009.

23. La 21 septembrie 2009, părții vătămate i s-a cerut de procurorul de caz să explice motivele absenței sale de la examinarea medicală programată la 8 mai 2009 la Serviciul de Medicină Legală Baia Mare; examinarea a fost dispusă de procurorul de caz pentru a obține un nou raport medical. Partea vătămată a susținut că nu i-a fost niciodată comunicată programarea medicală și că, în orice caz, în acea zi era internat în Cluj-Napoca.

24. La aceeași dată, soția părții vătămate (a treia reclamantă), precum și mama acesteia au dat o declarație în calitate de martori în fața procurorului. Ambele femei, precum și partea vătămată au fost ulterior confruntate cu fiecare dintre presupușii agresori.

25. De această dată, G.T. sen. a explicat că leziunile suferite de partea vătămată au fost probabil produse când aceasta a căzut din căruța sa cu cai, fiind în stare avansată de ebrietate.

26. Raportul medical din 24 septembrie 2009, întocmit de Serviciul Județean de Medicină Legală Baia Mare la cererea procurorului de caz, a concluzionat că leziunile suferite de partea vătămată la 17 septembrie 2008 au necesitat între 18 și 19 zile de îngrijiri medicale și nu au pus în pericol viața părții vătămate; nu a fost stabilită nicio invaliditate, iar internarea sa între 13 și 24 februarie 2009 (a se vedea *supra*, pct. 11) era fără legătură causală cu leziunile suferite la 17 septembrie 2008.

27. La 26 aprilie 2010, poliția orașului Borșa a notificat partea vătămată că trebuia să se prezinte la Cluj-Napoca la 28 aprilie sau la 5 mai 2010 în fața unei comisii medicale care, conform dispoziției procurorului de caz, trebuia să emită un raport medical. Partea vătămată a declarat că nu se va duce la examinare, fiind deja examinată „de o altă comisie medicală în București”.

28. La 13 mai 2010, doi martori propuși de partea vătămată au făcut declarații în care au susținut că, în ziua incidentului, au auzit unele zgomote în fața restaurantului din localitate, dar nu au putut da alte detalii.

29. La 13 iulie 2010, Institutul de Medicină Legală Cluj-Napoca a emis o scrisoare în care declara că, în lipsa părții vătămate, care nu se prezentase în fața comisiei medicale pentru examinare (a se vedea *supra*, pct. 27), nu putea întocmi un raport în legătură cu leziunile suferite de aceasta la 17 septembrie 2008.

Totuși, bazându-se exclusiv pe dosarul medical al părții vătămate, a concluzionat că nu exista o justificare clinică sau paraclinică pentru diagnosticul de rană deschisă la cap și contuzie, niciun astfel de traumatism nefiind consemnat pe foile de observație clinică relevante.

30. La 23 septembrie 2010, când se afla în spitalul din Borșa, partea vătămată a fost audiată de procurorul de caz. Aceasta a declarat că nu mai dorea să fie supusă altor examinări medicale, dat fiind că leziunile care i-au fost produse în septembrie 2008 au necesitat între 65 și 70 de zile de îngrijiri medicale. A declarat și că semnătura de pe declarația dată la poliție la 17 septembrie 2008 (a se vedea *supra*, pct. 5) nu îi aparținea și că nu declarase la acel moment că numai G.T. jr. era răspunzător pentru atac.

31. În perioada dintre iunie și decembrie 2010, procurorul de caz a audiat 11 martori.

32. La 20 decembrie 2010, procurorul de caz l-a trimis în judecată pe G.T. jr., sub acuzația de lovire sau alte violențe asupra părții vătămate (a se vedea *infra*, pct. 62), precum și de tulburare gravă a ordinii publice. Procurorul a considerat că nu existau suficiente probe împotriva lui G.T. pentru tentativă de omor calificat; aceasta se baza pe faptul că intenția lui G.T. jr. a fost de a-și răzbuna tatăl care fusese lovit în ziua precedentă de către D.D. sen., și nu să îi ia viața acestuia din urmă. În plus, documentele medicale care menționau gravitatea leziunilor, necesitând între 18 și 19 zile de îngrijiri medicale, demonstau că loviturile nu fuseseră atât de puternice încât să poată duce la pierderea vieții. În acest scop, procurorul a făcut referire și la concluziile formulate de Institutul de Medicină Legală Cluj-Napoca, care arăta că partea vătămată nu a suferit un traumatism cranian (a se vedea *supra*, pct. 29).

33. Procurorul de caz a decis, de asemenea, încetarea procedurii față de alți făptuitori, și anume G.T. sen., V.D., O.D. și F.M. A considerat relevant că în prima sa plângere partea vătămată însăși l-a indicat pe G.T. jr. ca fiind făptuitor, fără a menționa implicarea oricărei alte persoane (a se vedea *supra*, pct. 5). Mai mult, nu exista alt mijloc de probă pentru a dovedi că cei patru suspecti au săvârșit fapta penală împotriva părții vătămate.

34. Decizia procurorului de caz de neîncepere a urmăririi penale față de G.T. sen., V.D., O.D. și F.M. nu a fost contestată de partea vătămată.

IV. Cauza penală în fața instanțelor naționale

35. La 9 august 2011, în timp ce procesul penal împotriva lui G.T. jr. se afla pe rolul Judecătoriei Vișeu de Sus, partea vătămată a murit.

36. La cererea poliției, a fost efectuată o autopsie la 1 septembrie 2011. A arătat, *inter alia*, inflamarea creierului, precum și meningită purulentă. A remarcat, de asemenea, existența unui nivel foarte ridicat de alcool în sângele victimei. S-a stabilit că moartea a fost neviolentă și cauzată de consecințele toxice și septice ale meningitei purulente.

37. La ședința din 27 septembrie 2011, judecătoria a luat notă de dorința reclamantilor de a continua procedura în numele părții vătămate, în calitatea lor de moștenitori. Instanța a dispus un nou raport de autopsie pentru a stabili împrejurările în care a decedat partea vătămată.

38. În consecință, la 12 aprilie 2012, Institutul de Medicină Legală Cluj-Napoca a emis un nou raport medical, în baza unui set de acte medicale privind multiplele internări ale părții vătămate și supravegherea medicală care a urmat. Experții au concluzionat că la 17 septembrie 2008 partea vătămată a suferit o rană deschisă la cap pe partea stângă, precum și o contuzie minoră. Respectivul leziuni necesitaseră între 25 și 30 de zile de îngrijiri medicale. Totuși leziunile neurologice și fractura de coloană depistate în urma incidentului din 17 septembrie 2008, precum și decesul părții vătămate nu au o legătură cauzală cu traumatismul cranian suferit la data respectivă, leziunea fiind mai degrabă de natură patologică decât traumatică.

39. La 26 iunie 2012, judecătoria a luat notă de concluziile medicilor legiști și, având în vedere numărul de zile de îngrijiri medicale necesare, a schimbat încadrarea juridică a acuzației din lovire sau alte violențe în vătămare corporală (a se vedea *infra*, pct. 62).

40. La 23 octombrie 2012, Judecătoria Vișeu de Sus l-a achitat pe G.T. jr., respingând astfel acțiunea civilă introdusă de reclamantii în numele părții vătămate.

41. Instanța a arătat că soția părții vătămate (a treia reclamantă) nu a putut fi audiată în calitate de martor deoarece se aflase în sala de judecată în cursul procesului. Mama părții vătămate murise înainte de proces, astfel încât nu a mai putut fi audiată. Și un alt martor propus de partea vătămată a fost audiat de instanță, dar declarațiile sale nu erau convingătoare, întrucât a afirmat că nu văzuse partea vătămată în acea zi.

42. Când a fost audiat de instanță, G.T. jr. a declarat că numele clientului pentru care construise o sobă în ziua incidentului (a se vedea *supra*, pct. 17) era O.M.P. Instanța l-a audiat atunci pe O.M.P. în calitate de martor. Acesta a declarat că la începutul lui septembrie (anul nu era menționat), inculpatul îi construise o sobă la domiciliu. Acest alibi a fost confirmat de un alt martor, P.B., care a declarat că la momentul incidentului în litigiu G.T. jr. se afla acasă la O.M.P., care locuia în alt oraș, unde construia o sobă.

43. Instanța a reținut că nu se puteau pune la îndoială relațiile conflictuale existente între familia părții vătămate și familia lui G.T. jr. Totuși, însăși partea vătămată a prezentat versiuni diferite ale faptelor, inițial indicând unul și ulterior mai mulți agresori (a se vedea *supra*, pct. 5, 8 și 10). În același timp, existau probe cu înscrisuri la dosarul cauzei care dovedeau că partea vătămată suna adesea la serviciul de urgență fără un motiv anume, pur și simplu pretinzând că era în pericol. Prin urmare, instanța a considerat că o explicație pentru incident, în afară de ipoteza procurorului că G.T. jr. dorise să își răzbune tatăl, era că D.D. sen. dorise să contrabalanseze plângerea penală formulată împotriva sa de familia lui G.T. jr. în legătură cu incidentele din 14 și 16 septembrie 2008 (a se vedea *supra*, pct. 17—19).

44. Instanța a concluzionat că probele prezentate nu erau suficient de decisive încât să infirme prezumția de nevinovăție care opera în beneficiul lui G.T. jr. și astfel să justifice o condamnare.

45. Reclamantii și parchetul au formulat recurs împotriva hotărârii tribunalului, argumentând în special că schimbările încadrării juridice, mai întâi de către procurorul de caz în rechizitoriu, din tentativă de omor calificat în lovire sau alte violențe (a se vedea *supra*, pct. 32), și apoi de judecătoria, în vătămare corporală (a se vedea *supra*, pct. 39), erau ilegale și nefondate.

46. La 16 octombrie 2013, Curtea de Apel Cluj a admis recursul și a retrimis cauza instanței inferioare pentru rejudecare. A hotărât că o corectă încadrare juridică a faptelor penale de examinat era cea de tentativă de omor calificat, dat fiind că agresorul folosise o bătă sau o bătă de baseball pentru a lovi la cap partea vătămată, prin care i-a produs o rană

deschisă la cap. Instanța a subliniat că în încadrarea unei fapte penale elementul esențial era intenția făptuitorului, și nu neapărat numărul de zile de îngrijiri medicale necesare pentru rănile produse.

Instanța a criticat, de asemenea, faptul că instanța inferioară a analizat doar probele prezentate în fața sa, ignorând cu totul, fără nicio justificare, probele prezentate în faza de urmărire penală.

47. Cauza a fost trimisă pentru rejudecare în fața Tribunalului Maramureș, care a reexaminat toate probele disponibile, inclusiv audiind din nou părțile.

48. La 30 septembrie 2015, tribunalul l-a condamnat pe G.T. jr. la 6 ani de închisoare pentru infracțiunea de tentativă de omor calificat.

49. Instanța a constatat că majoritatea martorilor și-a modificat declarațiile date în cursul rejudecării cauzei astfel încât să îl favorizeze pe inculpat, afirmând fie că acesta nu a fost prezent la momentul și locul incidentului, fie că incidentul nu a existat. Instanța, totuși, a decis să ignore aceste noi declarații ca fiind făcute *pro causa* și contradictorii cu declarațiile anterioare ale martorilor, și anume cele date în fața autorităților de anchetă și a Judecătoriei Vișeu de Sus. În motivare, instanța s-a întemeiat pe declarațiile din urmă, deoarece fuseseră făcute la un moment mai apropiat de incident.

50. În continuare, instanța a observat că inculpatul a dat numele clientului pentru care construise o sobă doar după 3 ani de la incident, deși inițial susținuse că nu își amintește acel nume (a se vedea *supra*, pct. 17 și 42). În același timp, martorul însuși afirmase inițial că inculpatul construise pentru el cândva o sobă la începutul lui septembrie, fără a preciza anul (a se vedea *supra*, pct. 42), și apoi, în fața tribunalului, același martor a spus că soba fusese construită cu exact 6 ani înainte. De asemenea, tribunalul a luat act de faptul că martorul care îi oferise lui G.T. jr. un alibi, P.B., era de fapt un angajat al familiei T.; declarația sa, prin urmare, nu era de încredere.

51. Instanța a considerat relevant și refuzul nejustificat al inculpatului de a susține testul poligraf, deși un astfel de test nu era considerat probă într-o cauză penală.

52. Instanța a reținut că existau martori care confirmaseră incidentul, și anume ofițerul de poliție V.L. (a se vedea *supra*, pct. 4; având în vedere că a decedat în 2009, celălalt ofițer de poliție, M.D., nu a dat niciodată o declarație în fața autorităților), un angajat al restaurantului din localitate și un alt martor care văzuse partea vătămată și pe soția sa când intrau în restaurant la momentul presupusului incident.

53. Instanța a admis, de asemenea, pretențiile civile ale reclamantilor și le-a acordat 6.500 lei românești [RON — aproximativ 1.450 euro (EUR)] cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul material, ca și echivalentul în RON a 6.000 EUR pentru prejudiciul moral.

54. Reclamantii au atacat hotărârea, argumentând că ar fi trebuit să îi fie aplicată o pedeapsă mai aspră inculpatului. Au cerut, de asemenea, să fie acordată o sumă mai mare pentru prejudiciul moral.

55. Inculpatul a declarat apel, de asemenea. Instanța de apel l-a audiat pe inculpat; niciun martor nu a fost audiat în apel.

56. La 12 februarie 2016, Curtea de Apel Cluj a admis apelul inculpatului și l-a achitat pe baza lipsei de probe incriminatoare. În consecință, a respins în întregime pretențiile civile ale reclamantilor.

57. Instanța de apel a reținut existența unei relații conflictuale între familia părții vătămate, pe de o parte, și familia inculpatului, pe de altă parte. A reținut, de asemenea, contradicțiile dintre declarațiile succesive ale inculpatului în fața autorităților, precum și refuzul său de a fi supus testului poligraf. Totuși, a considerat că aceste elemente nu erau suficiente pentru a justifica o condamnare. Mai mult, contradicții și ezități cu privire la

circumstanțele exacte ale incidentului, inclusiv în privința persoanelor care au participat la acesta și a celor care au asistat, existau și în declarațiile date de martorii citați de reclamantii. Acestea au determinat instanța să concluzioneze că prezumția de nevinovăție a inculpatului nu a fost ignorată.

58. La 16 martie 2016, reclamantii au formulat contestație în anulare împotriva acestei decizii, susținând că Judecătoria Vișeu de Sus nu era competentă să examineze cauza, în măsura în care ancheta prealabilă se concentrase pe fapta penală de tentativă de omor calificat, care era de competența unui tribunal, mai degrabă decât de competența unei judecătorei. Totuși, rechizitoriul a schimbat încadrarea juridică în „lovire sau alte violențe” și cauza a fost în mod incorect trimisă în fața tribunalului menționat anterior.

59. Călele de atac a fost admisă în principiu de către Înalta Curte de Casație și Justiție la 11 mai 2016, în măsura în care erau îndeplinite criteriile de admisibilitate.

60. La 22 iunie 2016, Înalta Curte a respins contestația ca nefondată, hotărând că o contestație în anulare era o cale de atac extraordinară care permitea părților să conteste exclusiv chestiuni de jurisdicție implicând instanțele, și nu autoritățile din faza anchetei prealabile.

CADRUL JURIDIC ȘI PRACTICA RELEVANTĂ

61. Legislația internă relevantă cu privire la acțiunile civile din cadrul procesului penal este stabilită în Cauza *Nicolae Virgiliu Tănase împotriva României* [(MC), nr. 41.720/13, pct. 66—70, 25 iunie 2019].

62. Prevederile Codului penal în vigoare la momentul faptelor referitoare la faptele penale de lovire sau alte violențe, vătămare corporală, omor și omor calificat sunt prezentate în Cauza *Ciorcan și alții împotriva României* (nr. 29.414/09 și 44.841/09, pct. 73, 27 ianuarie 2015).

ÎN DREPT

I. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 2 din Convenție

63. Reclamantii se plâneau că autoritățile nu au efectuat o anchetă efectivă și promptă cu privire la incidentul din 17 septembrie 2008. Aceștia au invocat art. 2 din Convenție, care, în măsura în care este relevant, prevede următoarele:

„(1) Dreptul la viață al oricărei persoane este protejat prin lege [...]”.

A. Cu privire la admisibilitate

64. Curtea constată că plângerea nu este nici vădit nefondată, nici inadmisibilă pentru alte motive enumerate la art. 35 din Convenție. Prin urmare, trebuie să fie declarată admisibilă.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părților

(a) Guvernul

65. Guvernul a acceptat că circumstanțele cauzei au făcut să fie aplicabil aspectul procedural al art. 2 din Convenție. Acesta a susținut în continuare că ancheta a fost efectivă, desfășurată legal și în termen rezonabil, dată fiind complexitatea cauzei.

66. Autoritățile au inițiat prompt ancheta, ținând seama că felul leziunilor fizice produse lui D.D. sen., care au necesitat mai puțin de 60 de zile de îngrijiri medicale, a declanșat nevoia ca plângerea penală să fie formulată la parchet în prealabil pentru a putea fi îndeplinit orice act de urmărire penală. Această condiție obligatorie i-a fost comunicată părții vătămate imediat după ce a dat prima declarație la spital chiar în ziua incidentului (a se vedea *supra*, pct. 6).

67. În plus, autoritățile au fost active și au făcut eforturi pentru a clarifica circumstanțele incidentului în litigiu. Toți martorii citați de părți au fost audiați și reaudiați în faza urmăririi penale. În cauză au fost întocmite mai multe rapoarte medico-legale,

inclusiv în legătură cu decesul părții vătămate, pentru a stabili împrejurările decesului acesteia și dacă aveau vreo legătură cauzală cu incidentul în litigiu. Atât partea vătămată, cât și succesorii acesteia au fost constant implicați în proceduri, iar cererile lor au fost tratate în mod corespunzător și rezonabil.

68. Guvernul a susținut în plus că o parte semnificativă a probelor din dosar era strâns legată de probele relevante pentru altă cauză penală cu privire la incidentele din 14 și 16 septembrie 2008 (a se vedea *supra*, pct. 17—19), când fiii părții vătămate, și anume primii doi reclamanți, au agresat fizic pe G.T. sen. și pe martorul V.D. Procesul din urmă se încheiase la 7 ianuarie 2016, când cei doi făptuitori au fost condamnați la 6 ani închisoare. Dat fiind că instanțele au decis să nu unească cele două cauze, în pofida cererii reclamanților în acest scop, dificultățile în administrarea probelor comune celor două dosare au făcut ca procedurile să fie chiar mai complexe.

69. Guvernul a menționat în continuare că, la 1 februarie 2014, prin urmare în timp ce procedura era pendinte în fața instanțelor, noul Cod penal și noul Cod de procedură penală au intrat în vigoare, ceea ce a afectat, *inter alia*, procedura de citare, cu efecte directe asupra duratei generale a procesului.

70. În ultimul rând, Guvernul a susținut că, la un anumit moment în perioada 2011—2016, numărul de judecători repartizați Secției penale a Tribunalului Maramureș a scăzut de la opt la cinci, ca urmare a reorganizării pe baza estimării volumului de muncă din respectiva secție. La fel, numărul de cauze care trebuiau analizate de un procuror de pe lângă Tribunalul Maramureș în perioada dintre 2008 și 2010 a fost în medie de 510 dosare pe an. În pofida acestor dificultăți obiective, autoritățile au acționat cu diligență în prezenta cauză, în încercarea de a realiza o urmărire penală eficientă a incidentului în litigiu.

(b) Reclamanții

71. Reclamanții au susținut că autoritățile interne nu și-au îndeplinit obligațiile în temeiul art. 2, după cum urmează.

72. În primul rând, autoritățile nu au inițiat ancheta din oficiu, în pofida faptului că existau suficiente elemente factuale care indicau gravitatea infracțiunii săvârșite, având în vedere obiectul folosit pentru a lovi, precum și partea corpului care a suferit loviturile.

73. În al doilea rând, probele necesare, inclusiv cele de la locul incidentului, fie nu fuseseră asigurate deloc, fie nu fuseseră strânse cu promptitudine, în pofida faptului că poliția ajunsese la fața locului imediat după incident. De altfel, primii pași în anchetă fuseseră făcuți cu o întârziere nejustificată, după cum reieșea din faptul că prima măsură luată în cauză a fost audierea părții vătămate la aproximativ 5 luni de la incident, iar audierea martorilor direcți după un an de la acesta. Întârzierile nejustificate în luarea măsurilor în anchetă au fost confirmate de două decizii ale procurorului, care a constatat că ancheta a fost prelungită (a se vedea *supra*, pct. 14 și 22). În plus, ceilalți martori au fost audiați la peste un an de la producerea incidentului.

74. În al treilea rând, partea vătămată nu a fost implicată în cadrul procedurilor premergătoare judecății, în măsura în care toți suspecții și martorii au fost audiați fără ca acestuia să îi fie în vreun fel permis să participe.

75. În sfârșit, autoritățile nu i-au identificat și nu i-au sancționat pe cei responsabili, deși au prelungit acțiunea timp de peste 7 ani, o întârziere nejustificat de mare în raport cu cauza, care nu a fost deosebit de complexă.

2. Motivarea Curții

(a) Principii generale

76. Cerând statului să adopte măsurile corespunzătoare pentru a proteja viața persoanelor aflate sub jurisdicția sa, art. 2 impune obligația statului de a asigura dreptul la viață prin punerea în aplicare a unor norme penale eficiente pentru a

descuraja săvârșirea de infracțiuni împotriva persoanei, susținută de un mecanism de aplicare a legii pentru prevenirea, eliminarea și sancționarea încălcărilor unor astfel de norme. Această obligație impune, implicit, efectuarea unei anume forme de anchetă oficială efectivă dacă există motive pentru a crede că o persoană a suferit vătămări care i-au pus viața în pericol în împrejurări suspecte, chiar dacă presupusul făptuitor al atacului mortal nu este un agent al statului [a se vedea *Mustafa Tunç și Fecire Tunç împotriva Turciei* (MC), nr. 24.014/05, pct. 171, 14 aprilie 2015, și trimerile citate].

77. Curtea a mai precizat și că respectarea cerințelor procedurale de la art. 2 se evaluează pe baza câtorva parametri esențiali: caracterul adecvat al măsurilor de anchetă; promptitudinea anchetei; implicarea familiei persoanei decedate; independența anchetei. Aceste elemente sunt strâns legate între ele și fiecare, considerat separat, nu este un scop în sine. Sunt criterii care, considerate împreună, permit să se evalueze gradul de eficacitate al măsurilor de anchetă (*ibid.*, pct. 225).

78. Curtea subliniază și că, în măsura în care ancheta duce la acuzații care să fie formulate în fața instanțelor naționale, aceasta consideră că obligațiile procedurale în temeiul art. 2 se extind la faza procesuală a procedurilor. În astfel de cauze, procedura în ansamblul său, inclusiv faza de judecată, trebuie să îndeplinească cerințele acestei dispoziții din Convenție (a se vedea *Sarbyanova-Pashaliyska și Pashaliyska împotriva Bulgariei*, nr. 3.524/14, pct. 38, 12 ianuarie 2017).

79. În ultimul rând, o cerință de promptitudine și rapiditate rezonabilă este implicată în acest context. Trebuie acceptat că pot exista obstacole sau dificultăți care împiedică mersul anchetei într-o anumită situație. Cu toate acestea, o reacție promptă a autorităților în cercetarea morților suspecte poate fi, în general, considerată esențială pentru a menține încrederea publicului că acestea respectă statul de drept și pentru a preveni orice aparență de complicitate la fapte ilicite sau de toleranță față de acestea (a se vedea *Olewnik-Cieplińska și Olewnik împotriva Poloniei*, nr. 20.147/15, pct. 137, 5 septembrie 2019, și trimerile citate).

(b) Aplicarea acestor principii în prezenta cauză

80. Curtea reafirmă că, în anumite circumstanțe, a constatat că a fost angajată obligația procedurală în temeiul art. 2 din Convenție în cauze cu incidente în care persoana al cărei drept la viață se presupunea că fusese încălcat nu a murit. În astfel de cauze, Curtea a considerat relevant că victima a suferit vătămări care pun viața în pericol. Deși nu există o regulă generală, se pare că dacă activitatea implicată prin însăși natura sa este periculoasă și expune viața unei persoane unui risc real și iminent, cum ar fi folosirea violenței care pune viața în pericol, nivelul vătămarilor suferite poate să nu fie decisiv și, în absența leziunilor, plângerea în astfel de cauze poate totuși fi examinată sub incidența art. 2 [a se vedea, *mutatis mutandis*, *Nicolae Virgiliu Tănase împotriva României* (MC), nr. 41.720/13, pct. 139—140, 25 iunie 2019, și toate trimerile citate].

81. În raport cu principiile generale de mai sus și având în vedere, în special, folosirea violenței care pune viața în pericol împotriva reclamantului, Curtea concluzionează că art. 2 este aplicabil în prezenta cauză. Guvernul nu contestă aceasta (a se vedea *supra*, pct. 65).

82. Curtea consideră mai departe că, deși plângerea reclamanților privea în principal presupusa durată excesivă a anchetei, care, declarau aceștia, a împiedicat autoritățile de anchetă să elucideze circumstanțele infracțiunii, problema centrală de rezolvat în prezenta cauză este dacă ancheta condusă cu privire la incidentul de la 17 septembrie 2008 a fost în întregime efectivă, în conformitate cu cerințele de la art. 2 menționate mai sus.

83. Curtea remarcă, de la început, că în urma plângerii penale depuse de D.D. sen. la 12 noiembrie 2008 (a se vedea

supra, pct. 8), organele de urmărire penală au luat primele măsuri în anchetă după mai mult de 4 luni de la incidentul violent de la 17 septembrie 2008, adică la 4 februarie 2009 (a se vedea *supra*, pct. 10), atunci când procurorul de caz a audiat pentru prima dată partea vătămată.

84. Curtea reiterează că, în situația când viața a fost pusă în pericol cu intenție, autoritățile trebuie să acționeze din oficiu odată ce problema le este adusă la cunoștință. Nu pot lăsa la inițiativa rudei apropiate să depună plângerea oficială sau să își asume răspunderea în realizarea procedurilor de anchetă. Mai mult, ancheta trebuie să fie eficientă în sensul că poate duce la identificarea și pedepsirea celor vinovați. Aceasta nu este o obligație de rezultat, ci una de mijloace. Autoritățile trebuie să ia toate măsurile pe care le au la dispoziție pentru colectarea probelor legate de incident, inclusiv, *inter alia*, declarații ale martorilor oculari și probe criminalistice [a se vedea, *mutatis mutandis*, *Al-Skeini și alții împotriva Regatului Unit* (MC), nr. 55.721/07, pct. 165—66, CEDO 2011].

85. În acest scop, Curtea reține argumentele reclamanților conform cărora, ținând seama de gravitatea rănilor provocate victimei, autoritățile trebuiau să inițieze de îndată o anchetă din oficiu, fără a cere victimei să depună o plângere penală prealabilă. În orice caz, chiar și după ce o asemenea plângere penală prealabilă a fost depusă în noiembrie 2008 (a se vedea *supra*, pct. 8 și 83), nu au fost luate măsuri în cadrul anchetei până în luna februarie a anului următor.

86. În continuare Curtea reține că, deși cei doi ofițeri de poliție au ajuns la fața locului imediat după incident, nu au luat nicio declarație de martor și nici nu au protejat eventualele probe la acel moment (a se vedea *supra*, pct. 4 și 8).

87. Curtea subliniază, de asemenea, că, în pofida faptului că victima dăduse numele presupușilor făptuitori cel mai târziu la 12 noiembrie 2008 (a se vedea *supra*, pct. 8), procurorul de caz i-a chestionat pentru prima dată la 13 mai 2009 (a se vedea *supra*, pct. 16), la aproximativ 9 luni de la incident, fără a notifica victima în prealabil sau ulterior. În plus, acest act procedural a fost realizat numai după ce Tribunalul Maramureș a admis plângerea părții vătămate cu privire la tergiversarea procesului și a fixat un termen pentru finalizarea anchetei (a se vedea *supra*, pct. 14).

88. Procurorului de caz i-au trebuit alte câteva luni (a se vedea *supra*, pct. 24 și 28) să examineze pentru prima dată martorii indicați de părți. Din nou, acești pași au fost întreprinși în urma unei a doua plângeri cu privire la tergiversarea cererii introduse de partea vătămată și admise de procuror, care a fixat un termen pentru ca ancheta să fie finalizată la 1 octombrie 2009 (a se vedea *supra*, pct. 22). Termenul era în orice caz depășit cu mai mult de un an, deoarece rechizitoriul nu a fost emis până la 20 decembrie 2010 (a se vedea *supra*, pct. 32).

89. În această privință, Curtea reiterează că a subliniat în repetate rânduri că este important ca martorii să fie contactați și chestionați imediat după astfel de incidente, când amintirile sunt recente (a se vedea, de exemplu, *Dinu împotriva României*, nr. 64.356/14, pct. 82, 7 februarie 2017). Acest aspect devine mult mai relevant într-o cauză precum cea de față, dat fiind că instanțele naționale au avut opinii divergente cu privire la fiabilitatea declarațiilor martorilor, care variau de-a lungul timpului, tocmai având în vedere timpul lung dintre incident și momentul când au fost făcute declarațiile (a se vedea *supra*, pct. 49—50).

90. Durata totală a procedurii în cauză era provocată și de retrimiterile dispuse de instanța de apel în 2013 din cauza erorii procedurale comise de instanța inferioară, care a încadrat greșit faptele penale examinate (a se vedea *supra*, pct. 46). Ulterior, instanța inferioară a trebuit să înceapă din nou procedura, inclusiv prin a reexamina toate probele disponibile. Procedura a

fost astfel și mai mult întârziată, fără ca reclamanții să aibă o contribuție la această întârziere.

91. Curtea reține declarația Guvernului cu privire la complexitatea ridicată a speței, care necesita examinarea unor probe complexe, inclusiv de natură legală, și care justifică, în opinia sa, durata de peste 7 ani a procesului (a se vedea *supra*, pct. 67—68).

92. Curtea acceptă că rapoartele medico-legale sunt esențiale pentru a elucida împrejurările leziunilor, precum și gradul lor de gravitate, inclusiv cu referire la o potențială legătură cauzală cu decesul ulterior al victimei. Totuși, nu poate ignora faptul că necesitatea de a avea mai multe asemenea rapoarte a devenit imperativă odată ce medicii legiști începuseră să aibă opinii divergente asupra problemei.

93. Astfel, opiniile experților au variat de la a considera că rana deschisă de la cap necesita mai mult de 65—70 de zile de îngrijiri medicale (a se vedea *supra*, pct. 12), până la a fi de opinia că nu exista deloc o rană deschisă la cap (a se vedea *supra*, pct. 29). Asemenea divergențe de opinie au cerut fără îndoială o mai precisă evaluare medicală, justificând deci parțial prelungirea procesului. Totuși, așa cum s-a menționat mai sus, divergența în sine nu poate fi în vreun fel atribuită reclamanților, deoarece, din chestiuni de principiu, este responsabilitatea statului să instituie un mecanism eficient, capabil să ofere răspunsuri prompte și de încredere la întrebările adresate de anchetele penale. În acest sens, Curtea a hotărât deja că statul este responsabil și pentru întârzierile în prezentarea rapoartelor și a opiniilor experților desemnați de instanță și că se poate constata și responsabilitatea sa pentru deficiențele structurale ale sistemului judiciar care produc întârzieri (a se vedea, *mutatis mutandis* și în contextul art. 6 din Convenție, *Rutkowski și alții împotriva Poloniei*, nr. 72.287/10 și alte 2 cereri, pct. 128, 7 iulie 2015).

94. Considerații similare se aplică în ceea ce privește afirmațiile Guvernului cu privire la volumul mare de muncă al autorităților naționale la momentul faptelor (a se vedea *supra*, pct. 70). Curtea reiterează că este responsabilitatea statului să ia măsuri adecvate, cum ar fi, *inter alia*, estimarea eficientă a nevoilor de resurse umane din cadrul sistemului judiciar, astfel încât să se asigure că acesta funcționează corespunzător și, în special, că cerințele Convenției privind caracterul rezonabil al duratei procedurilor sunt respectate (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Mardosai împotriva Lituaniei*, nr. 42.434/15, pct. 55, 11 iulie 2017, și, printre multe alte hotărâri în contextul art. 6 din Convenție, *Doceovski împotriva Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei*, nr. 66.907/01, pct. 33—34, 1 martie 2007).

95. Prin urmare, Curtea concluzionează că, în pofida unor eforturi intermitente ale organelor de urmărire penală de a elucida circumstanțele leziunilor suferite de D.D. sen. (a se vedea *supra*, pct. 14, 22, 46 și 47), gradul de adecvare în general al măsurilor de investigare aplicat trebuie să fie pus sub semnul întrebării. Curtea face trimitere în special la absența unei reacții oportune și adecvate din partea acestor autorități în fazele preliminare ale anchetei, la care se referă plângerea din prezenta cauză (a se vedea *supra*, pct. 4, 8 și 74), inclusiv în ceea ce privește modul în care partea vătămată a fost implicată în anchetă. Neajunsurile au fost confirmate chiar de autorități atunci când au admis în două rânduri plângerile părții vătămate care priveau tergiversarea procedurii (a se vedea *supra*, pct. 14 și 22).

96. Curtea nu poate decât să concluzioneze că deficiențele menționate mai sus au avut inevitabil un impact negativ atât asupra eficacității, cât și asupra duratei măsurilor de investigare ulterioare, prin periclitarea competenței de a stabili faptele și amplificarea posibilității ca infracțiunea să rămână nepedepsită (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Anna Todorova împotriva Bulgariei*, nr. 23.302/03, pct. 79, 24 mai 2011).

97. În consecință, a fost încălcat art. 2 din Convenție sub aspect procedural.

II. Cu privire la aplicarea art. 41 din Convenție

98. Art. 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

99. Reclamanții au pretins suma totală de 15.000 euro (EUR) cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral.

100. Guvernul a considerat pretențiile ca fiind excesive, având în vedere jurisprudența relevantă a Curții în materie.

101. Curtea consideră că reclamanții trebuie să fi suferit un prejudiciu moral care nu poate fi compensat prin simpla constatare a unei încălcări. Având în vedere natura încălcării constatate și pronunțându-se în echitate, acordă reclamanților suma de 15.000 EUR în solidar cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit.

102. De asemenea, Curtea observă că astfel a refuzat să indice în mod specific unui guvern că ar trebui, ca răspuns la constatarea încălcării procedurale a art. 2, să desfășoare o nouă urmărire penală (a se vedea *Abuyevea și alții împotriva Rusiei*, nr. 27.065/05, pct. 240, 2 decembrie 2010, și toate trimiterile citate). Și nici nu consideră potrivit să facă aceasta în speță. Curtea reține constatarea sa de mai sus că, în speță, caracterul efectiv al anchetei a fost deja subminat în etapele inițiale de faptul că autoritățile interne nu au aplicat măsuri de investigare esențiale (a se vedea *supra*, pct. 95). Prin urmare, este

îndoielnic că situația care exista anterior încălcării putea fi restabilită. În astfel de circumstanțe, având în vedere principiile stabilite citate anterior, Curtea constată foarte potrivit să lase la latitudinea Guvernului pârât alegerea mijloacelor de folosit în ordinea juridică internă pentru îndeplinirea obligației legale conform art. 46 din Convenție (a se vedea *Kukayev împotriva Rusiei*, nr. 29.361/02, pct. 134, 15 noiembrie 2007).

B. Cheltuieli de judecată

103. De asemenea, reclamanții au solicitat 8.000 EUR cu titlu de cheltuieli de judecată în fața instanțelor interne.

104. Guvernul a argumentat că suma era excesivă și că, în orice caz, reclamanții nu au depus documente relevante pentru a susține în întregime pretenția pentru onorariile avocatului.

105. În conformitate cu jurisprudența Curții, un reclamant are dreptul la rambursarea cheltuielilor de judecată numai în măsura în care se stabilește caracterul real, necesar și rezonabil al acestora. În prezenta cauză, ținând seama de documentele aflate în posesia sa și de criteriile menționate mai sus, Curtea consideră rezonabil să acorde suma de 8.000 EUR pentru toate cheltuielile de judecată, plus orice sumă ce poate fi datorată de reclamanți cu titlu de impozit.

C. Dobânzi moratorii

106. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal, practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În unanimitate,

CURTEA:

1. declară cererea admisibilă;
2. hotărăște că a fost încălcat art. 2 din Convenție;
3. hotărăște:

(a) că statul pârât trebuie să plătească reclamanților în solidar, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, următoarele sume care trebuie convertite în moneda națională a statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății:

- (i) 15.000 EUR (cincisprezece mii de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, pentru prejudiciul moral;
- (ii) 8.000 EUR (opt mii de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată de reclamanți cu titlu de impozit, pentru cheltuielile de judecată;

(b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

5. respinge cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

PREȘEDINTE
JON FRIDRIK KJØLBRO

Grefier,
Andrea Tamietti

ANEXĂ

Lista reclamanților

Nr.	Numele reclamantului	Data nașterii	Cetățenia	Domiciliul
1	Dumitru Danciu	1975	română	San Giuliano Milanese, Italia
2	Ionuc Danciu	1986	română	San Giuliano Milanese, Italia
3	Sava Danciu	1954	română	Borșa, România
4	Lupa Timiș	1974	română	Como, Italia

ACTE ALE AUTORITĂȚII ELECTORALE PERMANENTE

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

R A P O R T

privind rezultatul controlului efectuat de Autoritatea Electorală Permanentă la Partidul Lege și Ordine — România Democrată

— extras —

În conformitate cu prevederile art. 42 alin. (1) și ale art. 44 alin. (1), (4) și (6) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu Planul de control pe anul 2023, aprobat de președintele Autorității Electorale Permanente, precum și cu notificarea misiunii de control, în perioada 1.07.2023—5.09.2023 s-a desfășurat misiunea de control referitoare la respectarea prevederilor legale privind veniturile și cheltuielile înregistrate de Partidul Lege și Ordine — România Democrată în anul 2022, perioada verificată fiind 1.01.2022—31.12.2022.

I. Constatări

Întrucât Partidul Lege și Ordine — România Democrată nu a comunicat în termen de 15 zile de la data notificării documentele solicitate de Autoritatea Electorală Permanentă, echipa de control nu a putut verifica veniturile încasate și cheltuielile efectuate de formațiunea politică în anul 2022.

II. Sancțiuni aplicate

Partidul Lege și Ordine — România Democrată a fost sancționat cu amendă în cuantum de 50.000 lei (cincizeci mii lei) pentru nerespectarea art. 43 alin. (4) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și cu avertisment pentru nerespectarea art. 49 alin. (1) și (3) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

București, 21 septembrie 2023.
Nr. 12.091.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

R A P O R T

privind rezultatul controlului efectuat de Autoritatea Electorală Permanentă la Partidul Frăția Forța România

— extras —

În conformitate cu prevederile art. 42 alin. (1) și ale art. 44 alin. (1), (4) și (6) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu Planul de control pe anul 2023, aprobat de președintele Autorității Electorale Permanente, precum și cu notificarea misiunii de control, în perioada 31.07.2023—6.09.2023 s-a desfășurat misiunea de control referitoare la respectarea prevederilor legale privind veniturile și cheltuielile înregistrate de Partidul Frăția Forța România în anul 2022, perioada verificată fiind 1.01.2022—31.12.2022.

I. Constatări

Întrucât Partidul Frăția Forța România nu a comunicat în termen de 15 zile de la data notificării documentele solicitate de Autoritatea Electorală Permanentă, echipa de control nu a putut verifica veniturile încasate și cheltuielile efectuate de formațiunea politică în anul 2022.

II. Sancțiuni aplicate

Partidul Frăția Forța România a fost sancționat cu amendă în cuantum de 50.000 lei pentru nerespectarea art. 43 alin. (4) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și cu avertisment pentru nerespectarea art. 49 alin. (1) și (3) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

București, 11 octombrie 2023.
Nr. 13.478.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

R A P O R T
**privind rezultatul controlului efectuat de Autoritatea Electorală Permanentă
la Partidul Verde**

— extras —

În conformitate cu prevederile art. 42 alin. (1) și ale art. 44 alin. (1), (4) și (6) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu Planul de control pe anul 2023, aprobat de președintele Autorității Electorale Permanente, precum și cu notificarea misiunii de control, în perioada 18.07.2023—10.10.2023 s-a desfășurat misiunea de control referitoare la respectarea prevederilor legale privind veniturile și cheltuielile înregistrate de Partidul Verde în anul 2022, perioada verificată fiind 1.01.2022—31.12.2022.

I. Constatări

Partidul Verde a transmis incomplet documentele necesare desfășurării misiunii de control, solicitate prin notificarea Autorității Electorale Permanente, astfel încât nu a fost posibilă identificarea cuantumului total al veniturilor și cheltuielilor înregistrate.

Formațiunea politică și-a ales o nouă conducere și nu a comunicat informația, în termenul legal, Autorității Electorale Permanente.

De asemenea, Partidul Verde nu a înregistrat în contabilitate nici facturile și nici cheltuielile de întreținere și funcționare pentru plata utilităților aferente spațiului dat în folosință cu destinația de sediu al partidului și a utilizat alte surse de venit decât cele prevăzute de Legea nr. 334/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru plata acestora.

Totodată, formațiunea politică nu a transmis Autorității Electorale Permanente, până la data de 30 aprilie 2023, nici Raportul detaliat al veniturilor și cheltuielilor realizate în anul 2022 și nici situațiile financiare anuale pentru anul 2022, în cel mult 15 zile de la înregistrarea la organul fiscal competent.

II. Sancțiuni aplicate

Partidul Verde a fost sancționat cu amendă în cuantum de 50.000 lei (cincizeci mii lei) pentru nerespectarea prevederilor art. 43 alin. (4) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și cu avertisment pentru nerespectarea prevederilor art. 3 alin. (8), art. 49 alin. (1) și (3) și ale art. 60 alin. (3) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și pentru nerespectarea art. 2 alin. (1) lit. a) din Hotărârea Guvernului nr. 10/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, cu modificările ulterioare.

București, 23 octombrie 2023.
Nr. 14.070.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

R A P O R T
**privind rezultatul controlului efectuat de Autoritatea Electorală Permanentă
la Mișcarea Europeană pentru Reconstrucție, Inițiativă și Tradiție**

— extras —

În conformitate cu prevederile art. 42 alin. (1) și ale art. 44 alin. (1), (4) și (6) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu Planul de control pe anul 2023, aprobat de președintele Autorității Electorale Permanente, precum și cu notificarea misiunii de control, în perioada 10.07.2023—16.10.2023 s-a desfășurat misiunea de control referitoare la respectarea prevederilor legale privind veniturile și cheltuielile înregistrate de Mișcarea Europeană pentru Reconstrucție, Inițiativă și Tradiție în anul 2022, perioada verificată fiind 1.01.2022—31.12.2022.

I. Constatări

Ca urmare a verificărilor efectuate asupra documentelor puse la dispoziția echipei de control s-a constatat faptul că formațiunea politică nu a înregistrat în contabilitate cheltuielile aferente utilităților generate ca urmare a funcționării spațiului dat în folosință gratuită, cu destinația de sediu al partidului, și nici veniturile din care acestea au fost suportate.

II. Sancțiuni aplicate

Partidul Mișcarea Europeană pentru Reconstrucție, Inițiativă și Tradiție a fost sancționat cu avertisment ca urmare a nerespectării prevederilor art. 3 alin. (8), art. 49 alin. (1) și ale art. 60 alin. (3) din Legea nr. 334/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și cu avertisment pentru nerespectarea prevederilor art. 2 alin. (1) lit. a) din Hotărârea Guvernului nr. 10/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, cu modificările ulterioare.

București, 25 octombrie 2023.
Nr. 14.280.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

R A P O R T**privind rezultatul controlului efectuat de Autoritatea Electorală Permanentă
la Partidul Națiunea Română în anul 2023**

— extras —

În conformitate cu prevederile art. 42 alin. (1) și ale art. 44 alin. (1), (4) și (6) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu Planul de control pe anul 2023, aprobat de președintele Autorității Electorale Permanente, precum și cu notificarea misiunii de control, în perioada 14.07.2023—24.10.2023 s-a desfășurat misiunea de control referitoare la respectarea prevederilor legale privind veniturile și cheltuielile înregistrate de Partidul Națiunea Română în anul 2022, perioada verificată fiind 1.01.2022—31.12.2022.

I. Constatări

Ca urmare a verificărilor efectuate asupra documentelor justificative puse la dispoziția echipei de control s-a constatat că în anul 2022 Partidul Națiunea Română a obținut venituri în valoare totală de 15.406,00 lei, după cum urmează:

- 100,00 lei venituri din cotizații;
- 15.000,00 lei venituri din donații;

— 306,00 lei venituri din alte surse decât cele permise de Legea nr. 334/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Conform documentelor justificative puse la dispoziția echipei de control s-a constatat că valoarea totală a cheltuielilor efectuate de Partidul Națiunea Română în anul 2022 a fost în cuantum de 421,30 lei.

II. Sancțiuni aplicate

Partidul Națiunea Română a fost sancționat cu avertisment pentru nerespectarea prevederilor art. 49 alin. (1), art. 3 alin. (8), art. 43 alin. (4) și ale art. 5 alin. (4) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și cu avertisment pentru nerespectarea prevederilor art. 2 alin. (1) lit. a) din Hotărârea Guvernului nr. 10/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, cu modificările ulterioare, și s-a hotărât confiscarea sumei de 306,00 lei.

București, 1 noiembrie 2023.
Nr. 14.767.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

R A P O R T**privind rezultatul controlului efectuat de Autoritatea Electorală Permanentă
la Partidul Național Civic**

— extras —

În conformitate cu prevederile art. 42 alin. (1) și ale art. 44 alin. (1), (4) și (6) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu Planul de control pe anul 2023, aprobat de președintele Autorității Electorale Permanente, precum și cu notificarea misiunii de control, în perioada 1.07.2023—26.10.2023 s-a desfășurat misiunea de control referitoare la respectarea prevederilor legale privind veniturile și cheltuielile înregistrate de Partidul Național Civic în anul 2022, perioada verificată fiind 1.01.2022—31.12.2022.

I. Constatări

Pentru anul fiscal 2022, Partidul Național Civic și-a declarat inactivitatea la organul fiscal teritorial prin Declarația de inactivitate pentru exercițiul financiar încheiat la data de 31.12.2022, înregistrată la Agenția Națională de Administrare Fiscală cu numărul de înregistrare INTERNET-532436947-2023 din data de 11.04.2023. Declarația de inactivitate cuprinde mențiunea că Partidul Național Civic „nu a desfășurat activitate de la data înființării și până la sfârșitul prezentului exercițiu financiar de raportare”, respectiv exercițiul financiar încheiat la data de 31.12.2022.

II. Sancțiuni aplicate

Partidul Național Civic a fost sancționat cu avertisment ca urmare a nerespectării prevederilor art. 3 alin. (8) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și cu avertisment ca urmare a nerespectării prevederilor art. 2 alin. (1) lit. a) din Hotărârea Guvernului nr. 10/2016 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, cu modificările ulterioare.

București, 2 noiembrie 2023.
Nr. 14.843.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

R A P O R T
privind rezultatul controlului efectuat de Autoritatea Electorală Permanentă
la Partidul Național Democrat

— extras —

În conformitate cu prevederile art. 42 alin. (1) și ale art. 44 alin. (1), (4) și (6) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu Planul de control pe anul 2023, aprobat de președintele Autorității Electorale Permanente, precum și cu notificarea misiunii de control, în perioada 19.07.2023—27.10.2023 s-a desfășurat misiunea de control referitoare la respectarea prevederilor legale privind veniturile și cheltuielile înregistrate de Partidul Național Democrat în anul 2022, perioada verificată fiind 1.01.2022—31.12.2022.

I. Constatări

Întrucât Partidul Național Democrat nu a comunicat în termen de 15 zile de la data comunicării notificării misiunii de control documentele solicitate de Autoritatea Electorală Permanentă, echipa de control nu a putut verifica veniturile încasate și cheltuielile efectuate de formațiunea politică în anul 2022.

II. Sancțiuni aplicate

Partidul Național Democrat a fost sancționat cu amendă în cuantum de 15.000 lei (cincisprezece mii lei) pentru nerespectarea prevederilor art. 43 alin. (4) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și cu avertisment pentru nerespectarea prevederilor art. 49 alin. (1) și (3) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

București, 9 noiembrie 2023.
Nr. 15.362.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

R A P O R T
privind rezultatul controlului efectuat de Autoritatea Electorală Permanentă
la Partidul Ialomițenilor

— extras —

În conformitate cu prevederile art. 42 alin. (1) și ale art. 44 alin. (1), (4) și (6) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu Planul de control pe anul 2023, aprobat de președintele Autorității Electorale Permanente, precum și cu notificarea misiunii de control, în perioada 1.07.2023—19.10.2023 s-a desfășurat misiunea de control referitoare la respectarea dispozițiilor legale privind veniturile și cheltuielile înregistrate de Partidul Ialomițenilor în anul 2022, perioada verificată fiind 1.01.2022—31.12.2022.

Constatări

Ca urmare a verificărilor efectuate asupra documentelor contabile puse la dispoziția echipei de control s-a constatat că veniturile Partidului Ialomițenilor în anul 2022 au totalizat 10.250,00 lei, din care: 1.800,00 lei venituri din cotizații și 8.450,00 lei venituri din donații.

Cheltuielile au fost în sumă de 4.319,18 lei.

Nu au fost constatate abateri contravenționale.

București, 16 noiembrie 2023.
Nr. 15.807.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

R A P O R T**privind rezultatul controlului efectuat de Autoritatea Electorală Permanentă
la Partidul Libertății și Egalității Naționale**

— extras —

În conformitate cu prevederile art. 42 alin. (1) și ale art. 44 alin. (1), (4) și (6) din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu Planul de control pe anul 2023, aprobat de președintele Autorității Electorale Permanente, precum și cu notificarea misiunii de control, în perioada 1.07.2023—2.11.2023 s-a desfășurat misiunea de control referitoare la respectarea dispozițiilor legale privind veniturile și cheltuielile înregistrate de Partidul Libertății și Egalității Naționale în anul 2022, perioada verificată fiind 1.01.2022—31.12.2022.

Constatări

Ca urmare a verificărilor efectuate asupra documentelor contabile puse la dispoziția echipei de control s-a constatat că Partidul Libertății și Egalității Naționale nu a înregistrat venituri și nici nu a efectuat cheltuieli în anul 2022.

În urma controlului efectuat s-a constatat că nu au fost încălcate prevederile Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

București, 16 noiembrie 2023.
Nr. 15.808.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

